

РЕШЕНИЕ

№ 5396

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Ж СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Темислав М. Димитров
Михаела Касабова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Михаела Касабова Въззивно гражданско дело
№ 20231100502556 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и следв. ГПК.

С решение № 14078 от 06.12.2022 г., постановено по гр. д. № 18691/2022 г. по описа на СРС, 36-ти състав, е признато за установено, че Х. Б. Ц. не дължи на „ЕОС М.“ ЕООД на основание чл. 439, ал. 2 ГПК следните суми: 4251.01 лева – главница, ведно със законната лихва от 12.10.2010 г. до окончателното □ изплащане, сумата от 375.93 лева – договорна лихва за периода от 20.10.2009 г. до 11.10.2010 г., сумата от 341.31 лева – наказателна лихва за периода от 20.10.2009 г. до 11.10.2010 г. и разноски – 99.25 лева държавна такса и сумата от 346.64 лева за процесуално представителство, за които суми е издаден изпълнителен лист от 01.11.2011 г. в полза на „ОББ“ АД по ч. гр. д. № 49186/2010 г. по описа на СРС, 51-ви състав на основание чл. 418 ГПК, въз основа на който е образувано изпълнително дело № 20108440404305 по описа на ЧСИ С.Я. с рег.№ 844 в КЧСИ.

С решението си, съобразно изхода от спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК съдът е възложил в тежест на ответника разноските в производството.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника „ЕОС М.“ ЕООД. В жалбата са наведени доводи за неправилност и необоснованост на атакувания съдебен акт. Излага се, че СРС не е съобразил акта си с приложимата тълкувателна практика, като счита, че дадените постановки относно теченето на давността в изпълнителния процес в ППВС № 3/1980 г. губят своята сила и се прилагат разясненията по т. 10 от ТР 2/2015 г. на ОСГК на ВКС от постановяването на последното. В тази връзка поддържа, че извършеното изпълнително действие на 29.08.2017 г. е в срок, като същото е прекъснало погасителната давност на задължението. Отправя искане за отмяна на обжалваното решение и за отхвърляне на исковата претенция. Претендира разноски.

В законоустановения срок по реда на чл. 263 ГПК е постъпил отговор на

въззивната жалба от Х. Ц., в която се излагат подробни съображения за правилността и законосъобразността на атакуваното решение, иска се неговото потвърждаване. Поддържа становище, че при приложение на ППВС № 3/1980 г. давността е изтекла към 26.05.2020г., доколкото перемирането на делото е настъпило на 26.05.2017г., алтернативно давността е изтекла на 29.08.2022 г., доколкото изпълнителното дело е перемирано на 29.08.2019г., тъй като за периода от 29.08.2017г. до 29.08.2019г., а и до 29.08.2022 г. не били отправяни искания за извършване на изпълнителни действия, респективно не са извършвани такива. Претендира разноски.

Софийският градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Софийският районен съд е сезиран с отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439, ал. 2 ГПК, с който ищецът отрича вземането на ответника по издадения в полза на неговия праводател „ОББ“ АД изпълнителен лист от 01.11.2011 г. по ч. гр. д. № 49186/2010 г. по описа на СРС, 51-ви състав на основание чл. 418 ГПК, както следва: сумата от 4251.01 лева – главница, ведно със законната лихва от 12.10.2010 г. до окончателното □ изплащане, сумата от 375.93 лева – договорна лихва за периода от 20.10.2009 г. до 11.10.2010 г., сумата от 341.31 лева – наказателна лихва за периода от 20.10.2009 г. до 11.10.2010 г. и разноски – 99.25 лева държавна такса и сумата от 346.64 лева за процесуално представителство, въз основа на който изпълнителен титул е образувано изпълнително дело № 20108440404305 по описа на ЧСИ С.Я. с рег.№ 844 КЧСИ.

Не е спорно между страните по делото, че въз основа на изпълнителния лист с молба от 6.12.2010 г. е образувано горното изп. дело, както и че с разпореждане от 8.01.2014г. на мястото на първоначалния вискател „ОББ“ АД е конституиран ответникът – „ЕОС М.“ ЕООД, тъй като вземанията са цедирани на последното с договор за цесия от 06.12.2013г.

С молбата за образуване на изпълнителното дело са направени искания за налагане на запори върху вземания на длъжника и възбрани.

Съдебният изпълнител е отправил искания до НАП – за наличие на осигурителни доходи и трудови договори, както и искания за информация за наличието на открити банкови сметки от длъжника до търговски банки. Изпратена е ПДИ до длъжника.

На 21.07.2011 г. е изпратено запорно съобщение до Столична дирекция „Полиция“, Отдел „Пътна полиция“, с което е наложен запор върху следното имущество на длъжника – лек автомобил „Фолксваген Голф“, с рег. № **** НТ.

На 05.07.2012 г. е депозирана молба от вискателя „ОББ“ АД с искане за насрочване на опис на лек автомобил „Фолксваген Голф“, с рег. № ****НТ.

С молба от 12.08.2013 г. вискателят „ОББ“ АД отправя искане за предприемане на изпълнителни действия - запор на трудовото възнаграждение на длъжника в случай, че последният получава такова, респ. възбрана на недвижими имоти или опис на движими вещи на длъжника.

На 19.12.2013 г. е депозирана молба, с която „ЕОС М.“ ЕООД, на основание чл. 429 ГПК моли да бъде конституиран като вискател, в качеството на цесионер. Със същата молба е направил възлагане на основание чл. 18 ЗЧСИ. С разпореждане от 08.01.2014 г. ответникът е конституиран като вискател по делото.

С молба от 08.08.2017 г. вискателят „ЕОС М.“ ЕООД е поискал да се извърши опис на движимите вещи в дома на длъжника.

Със запорно съобщение от 29.08.2017 г. е наложен запор на сметките на длъжника в „Юробанк България“ АД.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е **неоснователна**.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

С постановеното решение, СРС е приел, че последното валидно изпълнително действие по изпълнителното дело е 19.12.2013 г., като на 19.12.2015 г. същото е перемирано, а след 19.12.2018г. е настъпила и общата погасителна давност за вземанията на изпълнителния лист. Поради това и искът по чл. 439 ГПК е уважен.

Разпоредбата на чл.439 ГПК предвижда защита на длъжника по исков ред, след като кредиторът е предприел изпълнителни действия въз основа на изпълнителното основание. Законодателят е уредил защитата на длъжника да се основава само на факти, настъпили след приключване на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание.

В настоящия случай ищцата Х. Ц. се позовава на факти и обстоятелства, настъпили след приключване на съдебното дирене и издаването на процесния изпълнителен лист, въз основа на който е образувано изп. дело № 20108440404305. Ищцата поддържа да е изтекъл предвиденият в разпоредбата на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК срок от последното валидно изпълнително действие, да е настъпила перемпция на изпълнителното производство, както и да е изтекъл давностния срок за вземането, т. е. позовава се на нововъзникнали обстоятелства, поради което искът се явява допустим и подлежи на разглеждане.

Настоящият въззивен състав намира, че заповедта за изпълнение, въз основа на която е издаден процесният изпълнителен лист е стабилизирана, доколкото няма твърдения, а и не са налице данни по делото в обратния смисъл, поради което към процесните вземания е приложима установената в чл. 117, ал. 2 ГПК петгодишна давност. (решение № 3/04.02.2022г. по гр. д. № 1722/2021г. на ВКС, IV г.о.).

Спорът в производството е това дали след издаване на изпълнителния лист е изтекла необходимата давност, съответно дали същата е била прекъсната с извършвани действия по изпълнение, които прекъсват погасителната давност.

Конкретните доводи на въззиваемия са, че в обжалвания акт не е съобразено, че до приемане на ТР 2/26.06.2015 г. на ОСГК давност за вземанията по изпълнителния лист не е текла, доколкото давност в изпълнителния процес не тече, както и че първоинстанционният съд неправилно е приел, че изпълнителното действие от 29.08.2017г. не е валидно извършено, респективно поради това вземането е погасено.

Съгласно задължителните разяснения, дадени с ТР № 3/28.03.2023 г. по тълк. д. № 3/2020 г., ОСГТК на ВКС, погасителната давност не тече докато трае изпълнителният процес относно вземането по изпълнителни дела, образувани до приемането на 26.06.2015 г. на ТР № 2/26.06.2015 г. по т. д. № 2/2013 г., ОСГТК, ВКС. Относно действията, годни да прекъснат давността са приложими дадените разяснения с приложимото към този момент ППВС № 3/18.11.1980 г. Отмяната на последното / ППВС № 3/18.11.1980 г. / има действие от

26.06.2015 г. - датата, на която е прието противоположното тълкуване. Ето защо за случаите, като настоящия, при които ако преди постановяване на новото тълкувателно решение са се осъществили факти, които са от значение за съществуващото между страните правоотношение, които са породили правните си последици, то тези последици трябва да бъдат преценявани с оглед тълкувателния акт, който е бил действащ към момента на настъпването на последиците.

Съгласно чл.116, б. „в” ЗЗД давността се прекъсва с предприемането на действия за принудително изпълнение на вземането. Съгласно задължителните разяснения по т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ, независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл.18, ал.1 ЗЧСИ - насочването на изпълнението чрез налагане на заповест или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещ, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др. Същинско действие за принудително изпълнение обаче може да предприеме само съдебният изпълнител (или друг орган на принудително изпълнение - публичен изпълнител, синдик, съд по несъстоятелността) и то прекъсва давността, но давността е свързана с поведението на кредитора - тя не се влияе от поведението на други лица. Затова ако искането от кредитора е направено своевременно, но изпълнителното действие не е предприето от надлежния орган, по причина, която не зависи от волята на кредитора, давността се счита прекъсната със самото искане, дори то да е било нередовно, ако нередовността е изправена надлежно по указание на органа на изпълнителното производство. Давността не се прекъсва веднъж с искането и още веднъж с предприемането на действието. Прекъсването е едно - с предприемането на действието, но се счита да е настъпило с обратна сила, ако след поискването давността е изтекла. След това тя се прекъсва последователно във времето, когато осъществяването на способа става чрез отделни процесуални действия: заповест или възбрана, опис, оценка, насрочване на проданта, разгласяване, приемане на наддавателни предложения, провеждане на наддаване и т. н. до влизането в сила на постановлението за възлагане.

В конкретния случай към момента на приемането на ТР 2/26.06.2015 г., постановено по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, изпълнителното производство, образувано въз основа на издадения на 1.11.2010 г. изпълнителен лист, е било висящо и към този момент не са били налице предпоставките на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК. До постановяването на ТР 2/26.05.2015 г. давност по изпълнителното дело не е текла, но считано от тази дата такава е започнала да тече. Следва да се посочи, че след депозирането на молбата от 19.12.2013 г. за конституиране на „ЕОС М.“ ЕООД като вискател, с която въззивникът е направил възлагане по реда на чл. 18 ЗЧСИ, не е налице извършване на друго валидно действие, годно да прекъсне давността, до депозиране на молбата на вискателя от 29.08.2017 г. Към този момент обаче са изминали повече от 2 години, през които вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия. С оглед на това и на основание чл.433, ал.1, т.8 ГПК на 19.12.2015 г. изпълнителното производство е прекратено по силата на закона, в каквато насока са и изводите на решаващия съд.

Предвид горния извод следва се изясни правното значение на предприетите от съдебния изпълнител изпълнителни действия след настъпване на перемпцията. Настоящият

съдебен състав възприема застъпеното в решение № 37/24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г. по описа на ВКС, IV ГО, решение № 127/12.07.2022 г. по гр. д. № 2884/2021 г. на ВКС, III ГО и решение № 3/04.02.2022 г. по гр. д. № 1722/2021 г. на ВКС и др., становище, съгласно което, когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ - той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново - отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело, или не е образувал ново дело; във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ. Необразуването на ново изпълнително дело с нищо не вреди на кредитора, нито ползва или вреди на длъжника. То може да бъде квалифицирано като дисциплинарно нарушение на съдебния изпълнител, само доколкото не е събрана дължимата авансова такса за образуване на отделното дело и с това са нарушени канцеларските правила по воденото на изпълнителните дела. Служебното задължение на съдебния изпълнител и обезсилването на предприетите изпълнителни действия, като законни последици от перемпцията, не се съотнасят към основанията, предвидени в разпоредбата на чл. 116, б. „в“ ЗЗД. Перемпцията не изключва правото на принудително изпълнение. Обратно, и след настъпването ѝ правото на принудително изпълнение може да съществува, но въпреки това чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК задължава съдебния изпълнител да я зачете. Перемирането е основание за прекратяване на процесуалното правоотношение по изпълнителното производство, но то не заличава ефекта от предприетите принудителни действия (резултатни или безрезултатни), с които е прекъсвана давността за изпълняемото право – този ефект се запазва и се отчита при възражение за изтекъл давностен срок. Двугодишният срок за перемпция започва да тече от първия момент, в който не се осъществява изпълнение (включително доброволно, напр. по постигнато споразумение между страните), т. е. осъществяването на всички поискани способи е приключило (успешно или безуспешно) или поисканите не могат да се осъществяват по причина, за която вискателят отговаря - след направеното искане не е внесъл такси, разноски, не е оказал необходимото съдействие и така осуетява неговото прилагане.

Следователно дори и изпълнителното дело да е било перемирано, необразуването на новото искане в отделно дело няма значение за прекъсването на давността. Образуването на изпълнителното дело не е предприемане на принудително изпълнение, а действие, което следва предявяването на изпълнителния лист за изпълнение.

С оглед на горните съображения, въззивният съд намира, че заявеното искане на вискателя от 29.08.2017г., макар и сторено след перемирането на изпълнителното дело, е валидно извършено действие и е годно да прекъсне давността относно вземането. Следователно последното валидно изпълнително действие не е 19.12.2013 г., както неправилно е приел първоинстанционният съд, а 29.08.2017 г. В този смисъл съдът счита за основателно наведеното от въззивника възражение. От този момент е започнал да тече нов петгодишен давностен срок. В тази връзка следва да се отбележи, че съгласно разпоредбата на чл. 235, ал.3 ГПК съдът следва да вземе предвид фактите настъпили след предявяване на иска, които са от значение за спорното право. Според преобладаващата практика на ВКС предявяването на отрицателен установителен иск няма за последица предвиденото в чл.116, б. „б“ ЗЗД и чл.115 б. „ж“ ЗЗД действие (решение № 57/27.06.2018 г. по гр. д. № 591/2017 г. на ВКС, II ГО; решение № 99/23.10.2018 г. по гр. д. № 4991/2017 г. на ВКС, II ГО), доколкото противното би означавало, че с реализиране на защитата чрез оспорване на вземането от страна на длъжника по изпълнителното дело, се прекъсва течащата в негова полза погасителна давност, какъвто не е смисълът на разглежданите норми. Служебно известна е на настоящия съдебен състав практиката на върховната инстанция, която споделя,

че погасителната давност се прекъсва с оглед общия принцип, че давността е санкция за бездействието на кредитора, но не се прилага, когато кредиторът няма правна възможност да предприеме действия в защита на правото си. Кредиторът няма такава правна възможност за предявяване на положителен иск поради липса на интерес (доколкото разполага с изпълнителен титул относно вземането), нито възможност да предприеме изпълнителни действия, доколкото в общия случай изпълнението се спира, докато спорът е висящ (като обезпечение на предявения от длъжника отрицателен иск). Възможността на кредитора да прекъсне давността посредством изпълнителни действия е последица от постановено за конкретния случай спиране на изпълнението, т. е. не настъпва безусловно във всички случаи на предявяване на иск по чл. 439 ГПК. Когато давността не е изтекла към момента на предявяването му, и ако не е постановено спиране на изпълнението, кредиторът разполага с възможността да прекъсва неизтеклата давност на основание чл.116, б. „в“ ЗЗД, предприемайки изпълнителни действия. (решение № 257/30.04.2020 г. по гр. д. № 694/2019 г. на ВКС, III ГО, определение № 50170/15.03.2023 г. по т. д. № 1026/2022 г. на ВКС, I Т О, постановено по реда на чл. 288 ГПК).

В настоящия случай до приключване на устните състезания във въззивното производство не са въведени конкретни твърдения за предприети от вискателя конкретни изпълнителни действия, които водят до прекъсване на давността, респ. изпълнителното производство да е било спряно. Ето защо настоящият съдебен състав приема, че доколкото след 29.08.2017 г. по делото няма данни да са искани от вискателя, респективно да са извършвани от ЧСИ валидни изпълнителни действия от категорията да прекъснат давността, към момента на устните състезания пред настоящата инстанция – 27.09.2023 г. вземането на ответника по процесния изпълнителен лист е било погасено по давност.

По изложените съображения въззивният съд счита, че предявеният отрицателен установителен иск е основателен.

Тъй като крайните изводи на двете инстанции съвпадат, макар и по различни правни съображения, обжалваното решение следва да бъде потвърдено, а подадената въззивна жалба оставена без уважение.

По разноските:

При този изход на спора и на основание чл.78, ал.3 ГПК в полза на въззиваемата страна следва да се присъди сумата от 840 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение за осъществяване на процесуално представителство за въззивното производство.

Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 14078 от 06.12.2022 г., постановено по гр. д. № 18691/2022 г. по описа на СРС, 36 -ти състав.

ОСЪЖДА „ЕОС М.“ ЕООД, ЕИК: ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да заплати на Х. Б. Ц., ЕГН: *****, гр.София, ж.к. „Левски Г“, бл. ****, сумата от 840 лв. - разноски за настоящото производство за заплатено адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____